

Aprob
Iurie Levinschi
Președintele raionului Hîncești

**Raportul cu privire la activitatea
Direcției Economie și Cooperare Transfrontalieră pentru perioada
ianuarie - decembrie 2023**

Direcția Economie și Cooperare Transfrontalieră din cadrul Consiliului raional Hîncești își desfășoară activitatea în conformitate cu Regulamentul de funcționare, actele normative în vigoare, Legea administrației publice locale nr. 436 – XVI din 28.12.2006 și în baza deciziilor Consiliului raional, dar și a Planului de activitate al direcției.

În componența Direcției Economie și Cooperare Transfrontalieră funcționează 2 servicii:

1. Serviciul strategii, prognoze, parteneriat și mediu de afaceri (activează șeful serviciului, specialist principal)
2. Serviciul cooperare transfrontalieră și promovarea investițiilor (șeful serviciului, specialist principal, specialist- concediu de maternitate)

Obiectivele Generale stabilite ale DECT sunt:

- Monitorizarea mersului implementării Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești 2021- 2027;
- Contribuirea la dezvoltarea mediului de afaceri prin intensificarea dialogului, identificarea și implementarea metodelor de stimulare și încurajare a agenților economici și stabilirea activităților comune;
- Elaborarea proiectelor investiționale întru atragerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii socio-economice a raionului Hîncești, precum și continuarea lucrului asupra îmbunătățirii mediului investițional;
- Participarea cu cereri de finanțare în cadrul Programului Operațional Comun România-Republica Moldova INTERREG NEXT 2021-2027, Programul Operațional Bazinul Mării Negre 2021-2027, Fondul Național de Dezvoltare Regională și către partenerii de dezvoltare.

- I. **Monitorizarea mersului implementării Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești 2021-2027**

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești pentru perioada 2021 – 2027, aprobată în ședința Consiliului raional din 26.03.2021, decizia nr. 05/01 și a

fost publicată în 100 exemplare, deasemenea este plasată pe pagina oficială web a Consiliului raional Hîncești. În format fizic a fost distribuită direcțiilor, subdiviziunilor și consilierilor raionali. Varianta electronica a fost expediată tuturor primăriilor din raion, cu solicitarea de a corela viitoarele strategii locale pe termen mediu, începând cu anul 2021, cu prioritățile, obiectivele și proiectele de importanță raională, stabilite în Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului 2021-2027, având tangență și impact nemijlocit asupra localităților din componența primăriilor respective. Sa menționat că acest fapt este necesar APL 1 și din perspectiva atragerii investițiilor din diverse surse extra-bugetare, inclusive din fonduri externe.

Deasemenea, începând cu trimestrul I al anului 2023, direcția a solicitat de la fiecare direcție, serviciu prezentarea o notă informativă cu privire la acțiunile realizate întru implementarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești 2021-2027, pentru perioada anului 2023 și actualizarea planului de acțiuni pentru anul 2024, informația a fost actualizată și plasată pe pagina web oficială al Consiliului raional Hîncești.

Menționăm, că principalele Obiective ale Strategiei au fost bazate pe identificarea problemelor-cheie cu care se confruntă raionul, potențialelor resurse, în baza cărora raionul se poate dezvolta, și stabilirea direcțiilor prioritare/soluțiilor optime, valabile pentru perioada la care se referă acest document important. Astfel, a fost realizată analiza socio-economică, au fost centralizate ideile emise în cadrul ședințelor Grupului de Lucru, a fost stabilită misiunea, viziunea și direcțiile de dezvoltare pe termen lung 2021- 2027 (6 ani). Pe baza misiunii, viziunii și a direcțiilor de dezvoltare s-au elaborat în mod participativ obiectivele și măsurile de intervenție pentru fiecare domeniu analizat și oglindite în Planul de acțiuni strategic.

Principalele Obiective ale Strategiei sunt bazate pe identificarea problemelor-cheie cu care se confruntă raionul, potențialelor resurse, în baza cărora raionul se poate dezvolta, și stabilirea direcțiilor prioritare/soluțiilor optime, valabile pentru perioada la care se referă acest document important.

Periodic este efectuată și o analiză a APL I privind existența planurilor strategice, precum și perioada de implementare a acestora. Informația colectată din cele 39 de primării, prin contactarea directă a acestora, se va reflecta în viitoare Strategie de dezvoltare socio-economică a raionului. În adresa primăriilor care sunt în proces de elaborare a planurilor strategice au fost remise informații privind structura și

conținutul unei strategii locale, metodologii de elaborare, precum și strategii locale model. De menționat, faptul că din totalul de 39 de primării, 32 localități dispun de o Strategie de dezvoltare locală/ Plan strategic, 9 localități nu au o Strategie (fie ca este expirată, fie ca nu este actualizată), 3 localități sunt în curs de elaborare a Strategiilor de dezvoltare locală.

La ședințele cu primarii a fost adusă la cunoștință informația cu privire la necesitatea elaborării și aprobării strategiilor locale și avantajele acestora. La solicitare a fost acordat suportul metodologic și practic privind elaborarea unui plan strategic la nivel local și o lista de companii specializate în domeniul planificării și elaborării strategiilor.

Colectarea și analiza situației privind patrimoniul public al raionului Hîncești și prezentarea dării de seamă Agenției Proprietății Publice.

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului 675/2008 „Cu privire la Registrul patrimoniului public”, precum și în vederea executării demersului Agenției Proprietăți Publice nr. 06-05-893 din 13.02.2023 a fost întocmită Darea de seamă privind patrimoniul public al raionului Hîncești care cuprinde informații totalizate pe 122 instituții. Documentul final semnat, ștampilat, sigilat a fost remis în termen Agenției Proprietăți Publice. Astfel au fost expediate solicitări din partea Președintelui raionului (nr. 02/1-20/1-364 din 10.04.2022) în adresa tuturor instituțiilor publice din raion - 45 instituții de învățămînt, 39 de primării 7 direcții/secții, 9 instituții medicale, 5 instituții publice. De asemenea, în adresa 15 întreprinderi municipale și a 2 întreprinderi de stat au fost expediate solicitări nr. 02/1-20/1-364 din 10.04.2022).

De asemenea, Direcția este reprezentată de 2 specialiști în cadrul comisiei consultative de evidență și gestionare a patrimoniului, și îndeplinește și funcția de secretar al acestei comisii. În această perioadă au fost organizate 5 ședințe ale comisiei consultative de evidență și gestionare a patrimoniului. În cadrul comisiei au fost examinate 32 chestiuni de bază precum și alte întrebări suplimentare puse în discuție de către membrii comisiei. Au fost întocmite 5 procese verbale ale comisiei. Pe parcursul anului 2023, a fost monitorizată situația actuală al registrului de evidență a bunurilor imobile, patrimoniu public al raionului Hîncești. Astfel, în vederea evidenței și administrării patrimoniului public a fost actualizat Registrul electronic al bunurilor imobile care cuprinde în total 289 poziții. Prin dispoziția Președintelui raionului au fost desemnați responsabili de completare a Registrului

electronic a bunurilor imobile precum și termenele de executare. Respectiv în adresa conducătorilor de instituții din subordinea Consiliului Raional, instituții medicale, întreprinderi municipale au fost expediate solicitări de prezentare a informațiilor necesare de actualizare a Registrului electronic a bunurilor imobile proprietate publică a raionului Hîncești. În această perioadă au fost analizate, actualizate și completate circa 74 de dosare cadastrale ale bunurilor imobile proprietate publică a raionului Hîncești și 86 dosare funciare.

La solicitare sunt prezentate rapoarte, informații, dări de seamă în adresa ministerelor, departamente, alte autorități centrale. În perioada respectivă a fost întocmită darea de seamă privind patrimoniul public în ansamblu pe raion și expediată în termen Agenției Proprietăți Publice, precum și în adresa Curții de Conturi, Comisiei parlamentare „Finanțe publice”, etc.

În vederea îndeplinirii Hotărârii Curții de Conturi nr.68 din 26 noiembrie 2019 cu privire la aprobarea Raportului misiunii de follow-up privind implementarea cerințelor și recomandărilor aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 13 februarie 2018 a fost aprobat Planul de acțiuni privind implementarea cerințelor și recomandărilor incluse în Raportul Curții de Conturi. În acest context a fost efectuată inventarierea bunurilor imobile (inclusiv terenuri), de către o comisie creată prin dispoziția Președintelui Raionului. În rezultat au fost întocmite acte de inventariere, precum și Listele finale ale bunurilor imobile proprietate publică a raionului care au fost aprobate în conformitate cu legislația în vigoare. În adresa Curții de Conturi pe perioada anului 2023 au fost prezentate 2 Rapoarte semestriale despre mersul executării îndeplinirii Hotărârii Curții de Conturi nr.68 din 26 noiembrie 2019 cu privire la aprobarea Raportului misiunii de follow-up privind implementarea cerințelor și recomandărilor aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 13 februarie 2018. „Cu privire la Raportul auditului conformității evidenței, înregistrării și gestionării patrimoniului public, precum și a impozitării bunurilor imobile”. O altă Hotărârea monitorizată este nr. 32 din 27 iunie 2023 cu privire la Raportul auditului asupra conformității investițiilor și reparațiilor capitale efectuate de către unele unități administrativ-teritoriale de nivelul I și de nivelul II în perioada anului 2021. Astfel prin Scrisoarea nr. 02/1-20/1-858 din 15.11.2023 a fost prezentat Curții de Conturi Raportul despre măsurile întreprinse de către subdiviziunile Consiliului Raional Hîncești, precum și Planul investițiilor și reparațiilor capitale ale Consiliului raional Hîncești pentru anul 2023. Totodată prin decizia Consiliului nr. 02/27 din 23.06.2023 a fost examinat mersul implementării Hotărârii nr.7 din 27 februarie 2023 cu privire la Raportul misiunii de follow-up privind implementarea

recomandărilor aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.36 din 16.07.2021 cu privire la Raportul auditului conformității asupra implementării Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II, precum și a fost aprobat Planul de acțiuni în vederea înlăturării deficiențelor și asigurării implementării recomandărilor expuse în Hîtarârea Curții de Conturi.

II. Contribuirea la dezvoltarea mediului de afaceri prin intensificarea dialogului, identificarea și implementarea metodelor de stimulare și încurajare a agenților economici și stabilirea activităților comune.

Crearea unui mediu de afaceri favorabil al raionului este unul din obiectivele de bază ale direcției. În acest scop, Consiliul Raional Hîncești, la inițiativa DECT, anual prevede surse în Bugetul raional pentru susținerea sectorului ÎMM. În perioadă vizată, din cauza stării de urgență din țară și în toată lumea, consecințele războiului din regiune, nu au fost posibile organizarea și participarea la un șir de evenimente de nivel local și internațional, diverse expoziții locale, târguri, alte activități organizate pe plan local și național. Totuși, în anul 2023 s-a reușit organizarea și/sau participarea la următoarele evenimente:

- **01.02.2023 – 05.02.2023** - Expoziția națională Fabricat în Moldova – 2023. Participanți: 12 agenți economici.
- **12 mai 2023**, „*Târg Produs de Hîncești, ediția V - 2023*”, a avut loc la Casa Raională de Cultură în colaborare cu Camera de Comerț și Industrie al RM, filiala Hîncești.
- **19-21 mai 2023** - „*Republica Moldova prezintă*”, Cluj. Participanți: 3 agenți economici. (GȚ „Tronciu Nicolae”, AO „Dancu Tabita”, „Crama Mingir”).
- **18 iunie 2023** – Festivalul Fanfarelor, „*Târg Produs de Hîncești, ediția VI - 2023*”, organizat în parteneriat cu Direcția Cultură și Turism, Consiliul raional Hîncești.
- **10-12 noiembrie 2023** - „*Republica Moldova prezintă*”, Iași. Participanți: 7 agenți economici. Un grup de agenți economici și artizani din raionul Hîncești, uniți prin brand-ul „Produs de Hîncești” (GȚ „Tronciu Nicolae”, AO „Dancu Tabita”, Îl „Onuța Adrian”, GȚ „Catană Ion”, SC „Aprional-Grup”, SRL SA „Romanița”, „Crama Mingir” și Mesterul hand-made Șterbeț Oxana), după o pauză de câțiva ani

cauzată de cunoscutele circumstanțe, a participat în cadrul celei de-a V-a ediții a Expoziției „Republica Moldova Prezintă”, la Palas Mall, Iași, România. Desfășurarea în bune condiții a actualei ediții a Expoziției „Republica Moldova Prezintă” s-a datorat în mare parte eforturilor organizatorilor – Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași și Camera Bilaterală de Comerț și Industrie Republica Moldova-România.

- **20 – 21 decembrie 2023, Festivalul - Acasă peste Prut, Târgul brand-ului „Produs de Hîncești” cu invitații săi** – de această data, partenerii din Județul Galați, România, prezenți cu producători din diferite zone ale României: județele Galați, Vaslui, Vrancea, Prahova, Cluj.

Evenimentele au fost promovate prin elaborarea și transmiterea Invitațiilor, Comunicatului pre-post eveniment, fotografii, publicate pe pagina web a CRH, precum și a CCI și prin intermediul rețelelor de socializare disponibile.

Se menține conlucrarea permanentă cu Camera de Comerț și Industrie, ODA, în scopul informării mediului de afaceri despre programe, forumuri, ateliere de lucru, posibilități de instruire, s.a, precum și în vederea organizării evenimentelor destinate antreprenorilor. În anul 2022 comunicarea cu agenții economici a fost efectuată preponderent prin intermediul instrumentelor on-line.

Permanent se acordă asistență metodică și consultativă agenților economici în vederea aplicării la programele naționale de investiție. În cadrul apelului de granturi mici al Programului „Femei în Afaceri” (derulat în 2023) li s-a acordat suport metodologic doritorilor. Deasemenea, a fost acordat suport metodologic antreprenorilor care au beneficiat de instruire în cadrul programului „Start pentru Tineri”. De asemenea antreprenorilor interesați li s-a acordat suport metodologic în scopul înregistrării în cadrul pieței Eco Local, din cadrul raionului participa 2 producători locali.

Totodată, în vederea promovării și realizării produselor agricole, industriale autohtone sau prestări servicii în raionul Hîncești, Direcția Economie și Cooperare Transfrontalieră prin intermediul mărcii Produs de Hîncești, o măsură inițiată în anul 2020 și continuînd să o facă pînă în prezent, un instrument de susținere prin adresarea către APL I să plaseze anunțuri pe platforma națională <https://www.facebook.com/iarmaroculIMM-urilor>, creată de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Iarmarocul IMM-urilor, Business Platformă de Cooperare.

În perioada anului curent antreprenorii din raionul Hîncești au fost informați despre măsurile întreprinse în vederea susținerii businessului mic și mijlociu în legătură cu restricțiile impuse la nivel național în conformitate cu Hotărârile Comisiei Situații Excepționale. Astfel, agenții economici au fost invitați să participe la sesiuni de informare/ateliere de lucru online prin intermediul rețelelor de socializare, organizate de către Camera de Comerț și Industrie, ODA, MEI. La aceste întâlniri au fost prezenți experți de la Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Agriculturii, care au colectat din prima sursă informația specifică, au avut posibilitatea să se expună pe marginea chestiunilor ridicate și au înaintat propuneri concrete de susținere în această perioadă.

Din cauza situației de urgență impuse în țară, în perioada de referință nu au fost întreprinse un șir de **acțiuni tradiționale** de stimulare a agenților economici, o parte din ele fiind organizate în mediul virtual. În acest sens, toți doritorii de a participa au primit suportul necesar.

În scopul susținerii, transparenței, oferirii informației utile atât pentru APL, cât și pentru agenți economici, Direcția Economie și Cooperare Transfrontalieră a contribuit la actualizarea, relansarea, diversificarea conținutului materialelor publicate pe Pagina Web a Consiliului raional.

În scopul asigurării transparenței și a transmiterii informației utile către mediul antreprenorial, APL, investitori și alți actori importanți ai societății, Direcția plasează și monitorizează informațiile pe pagina web al Consiliului raional și pe rețelele de socializare, poștele electronice, creînd și evenimente pentru asigurarea vizibilității acestor acțiuni.

Totodată, reprezentanții Direcției participă permanent în cadrul Comisiei raionale privind Achizițiile publice și Comisiei raionale pentru soluționarea problemelor în transportul public.

III. Elaborarea proiectelor investiționale întru atragerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii socio-economice a raionului Hîncești, precum și continuarea lucrului asupra îmbunătățirii mediului investițional.

Actualmente autoritățile publice locale de ambele niveluri sunt preocupate de ameliorarea infrastructurii în localitățile raionului, deoarece de aceasta depinde buna funcționare a sectorului public, dar și a multor ramuri din sectorul privat, percepția pozitivă a obiectivelor administrației din partea populației. Starea infrastructurii pune sarcini complexe, care nu pot fi realizate integral doar cu mijloace bugetare. De aceea, apelarea la fondurile oferite de diverși investitori

autohtoni și externi este foarte oportună. Astfel, Direcția a analizat publicația „Propunerile Investiționale ale raionului Hîncești”, realizată pentru prima dată în anul 2013, și în anul 2019 fiind actualizată și finisată „Propunerile Investiționale ale raionului Hîncești”, care cuprinde potențialul investițional actualizat al raionului, în anul 2023 – prezent este monitorizată. Acest material oferă informații ample privind potențialul care îl deține raionul Hîncești (privat și public) și este plasat pe platformă on-line(www.hincesti.md) și ca publicație în format suport pe hîrtie.

Direcția Economie și Cooperare Transfrontalieră depune eforturi pentru realizarea unuia **din obiectivele principale** ale Consiliului raional Hîncești, precum este atragerea finanțărilor nerambursabile de la donatori, finanțatori străini și finanțări locale. În acest context, echipa DECT este în căutare permanentă de programe de finanțare, apeluri active, concursuri în cadrul cărora se pot depune propuneri de proiecte. De asemenea, de fiecare dată cînd apare un nou anunț de finanțare, informația este mediatizată atît pe pagina web, pe rețele de socializare oficiale, cât și pe adresele primăriilor din raion, agenților economici.

IV. Participarea cu cereri de finanțare în cadrul Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020, Programul Operațional Bazinul Mării Negre 2014-2020, Fondul Național de Dezvoltare Regională și către partenerii de dezvoltare.

Direcția a prezentat mai multe propuneri de proiecte către diferiți donatori, după cum urmează:

Programul Operațional România – Republica Moldova 2014-2020:

Implementarea celor 3 proiecte pentru perioada 2021-2023, după cum urmează:

1. **„SĂNĂTATEA ÎN MĂINI BUNE” – spitale mai mari, îngrijire mai bună, cei mai buni doctori pentru persoanele din zona de graniță**, depus de Aplicant – Consiliul Județean Galați, România, în cadrul Apelului I al Programului Operațional Comun „România-Republica Moldova 2014-2020”, Obiectivul Tematic 8, Prioritatea 4.1. „Suport pentru dezvoltarea serviciilor medicale și accesul la sănătate”, EMS 1HARD/4.1/24.
2. **„UN NOU PAS SPRE VIITOR - Cooperare transfrontalieră pentru valorificarea patrimoniului cultural în Galați, România, și Hîncești, Republica Moldova**”, depus de Aplicant – Consiliul Județean Galați, România, în cadrul Apelului I al Programului Operațional Comun „România-Republica Moldova 2014-2020”, Obiectivul Tematic 3, Prioritatea 2.1. „Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric”.

3. **„Să descoperim urmele lui Ștefan cel Mare împreună”**, depus de Aplicant – Consiliul Județean Vaslui, România, în cadrul Apelului I al Programului Operațional Comun „Romania-Republica Moldova 2014-2020”, Obiectivul Tematic 3, Prioritatea 2.1. *„Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric”*, EMS 1HARD/2.1/107.

Angajații SCTPI, de rând cu alți membri ai DECT și ai Aparatului Președintelui raionului, au fost incluși în cadrul echipelor de implementare a proiectului, unde și-au adus contribuția la realizarea Activităților planificate, cum ar fi: design-ul și elaborarea materialelor promoționale și de vizibilitate, participarea la pregătirea și desfășurarea Evenimentelor de Lansare a Proiectelor (atât în Hîncești, cât și în deplasare în mun. Vaslui și Galați, România), realizarea comunicatelor, traducerilor diverselor documente solicitate și seturi de licitație etc. pentru procedurile de achiziții servicii, bunuri și lucrări în conformitate cu Ghidul PRAG al Uniunii Europene etc. Toate cele 3 proiecte au fost finisate în luna decembrie 2023, și toate activitățile HARD, cât și SOFT, au fost realizate. La moment, sunt pregătite rapoartele finale narative și financiare.

Concursul de proiecte în cadrul Apelului competitiv și Apelul pe listă pentru finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

În anul 2022 a fost semnat contractul de finanțare pentru proiectul „Construcția sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație a localităților din lunca râului Prut, raionul Hîncești, Etapa I”. Proiectul a fost inclus în Documentul Unic de Program pentru anii 2022 - 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23 din 12.01.2022, și se implementează de ADR Centru, conform Deciziilor Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale 03/22 din 01.02.2022 și nr. 05/22 din 28.02.2022 și a Planului de implementare a SNDR pentru anii 2022-2027, în coordonare cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ordonator de finanțare FNDR, din sursele financiare ale Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și a contribuției Aplicantului/Beneficiarului. Valoarea totală a proiectului constituie 64.075.070,00 lei, suma solicitată de la FNDR 57.667.563,00 lei, ceea ce constituie 90 % din costul total al proiectului, iar contribuția Aplicantului/Beneficiarului este de 6.407.507,00 lei, ceea ce constituie 10 % din costul total al proiectului, conform Deciziilor CNCDR 03/22 din 01.02.2022 și nr. 05/22 din 28.02.2022.

Reiterăm, că pentru concursul competitiv FNDR 2021 -2023, Consiliul raional Hîncești a depus următoarele propuneri de proiect, după cum urmează:

Programul 1: COMPETITIVITATE (Domeniul de intervenție 1.3.: Sporirea atractivității turistice)

- „Valorificarea potențialului turistic prin restaurarea și interconectarea monumentelor istorice într-un ansamblu reprezentativ pentru turismul cultural-istoric ”

Aplicant: Consiliul Raional Hîncești. Este vizată reconstrucția Scării de acces spre Complexul istorico-arhitectural „Manuc-Bey”.

Programul 3: INFRASTRUCTURA REGIONALĂ (Domeniul de intervenție 3.1.: Aproximarea cu Apă și Sanitație)

- „Construcția sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație a localităților din lunca râului Prut, raionul Hîncești, Etapa I”. Aplicant: Consiliul Raional Hîncești.
- „Extinderea construcției magistralei regionale pentru aprovizionarea cu apă potabilă din sursa de captare de suprafață: municipiul Chișinău - satul Bardar (raionul Ialoveni) spre municipiul Hîncești (raionul Hîncești)”. Aplicant: Primăria Logănești.
- „Sisteme Regionale Apă - Canal – Garanția Sănătății Noastre” . Aplicant: Primăria Hîncești.
- „Construcția Apeductului magistral Sărata – Răzeși (raionul Leova) - Voinescu - Mingir, (raionul Hîncești)”. Aplicant: Primăria Voinescu.

În cadrul Apelului pe Listă de propuneri de proiecte pentru obținerea finanțării din FNDR 2021-2023:

- „Codrii mei străbuni” (CR Hîncești și-a asumat aici calitatea de Partener), partea noastră de proiect vizînd Reabilitarea Turnului de Pază a Complexului Manuc-Bey, Aplicantul Proiectului fiind ADR Centru, care a și depus Nota Conceptuală.

Propunerile de proiecte conform condițiilor programului, au fost însoțite de documentația de proiect (matricea cadru-logic, plan de acțiuni de durabilitate, plan de riscuri, etc.) și tehnică (studiul de fezabilitate, proiect tehnic, devize generale și locale, acorduri de mediu, avize ANSP, raport de verificare, certificate de urbanism, etc.).

Astfel, toate propunerile de proiect au trecut cu brio etapele de evaluare, însă spre finanțare a fost înaintat proiectul „Construcția sistemelor de aprovizionare cu apă și sanitație a localităților din lunca râului Prut, raionul Hîncești, Etapa I”, cu

valoarea totală de circa 64,0 milioane lei, cu o cofinanțare de 7,5 milioane lei, care este asigurată de către Consiliul Raional Hîncești. Proiectul are o durată de 36 luni și este implementat de către ADR Centru.

Finanțări directe.

În anul 2023, Consiliul Raional Hîncești, a inițiat proiectul "Reparația și modernizarea scenei mari a Casei Raionale de Cultură Hîncești", obiectivul principal fiind efectuarea o serie de lucrări de reparație/renovare a scenei mari a Casei de Cultură, și anume: lucrări constructive: schimbarea pardoselii din materiale specifice, placaje din mesteacăn, construcție metaleică de suport scenă(atașat deviz), total suprafață propusă spre reabilitare constituie 360,00m², iar sumă totală pentru realizarea acestor lucrări este de circa 2 160 000,00 lei sau 113 104,00 Euro.

Obiectivul principal al proiectului este îmbunătățirea, valorificarea și promovarea patrimoniului cultural prin renovarea Casei raionale de Cultură din r-nul Hîncești care reprezintă un edificiu important pentru patrimoniul cultural al raionului Hîncești.

Este de remarcat faptul că realizarea proiectului nostru nu vine în contradicție cu alte proiecte dezvoltate în raion, ci dimpotrivă a acționat ca un factor catalizator al acestora.

Implementarea acestui proiect a impulsionat dezvoltarea în regiune cu impact pozitiv asupra dezvoltării locale și regionale, precum și promovarea imaginii raionului Hîncești la nivel regional, național și internațional.

Pe parcursul a mai multor ani de la înființare și funcționare, Casa de cultură raională Hîncești a avut parte de reparație parțială capitală, doar fiind efectuate lucrări de reparații și de întreținere a edificiului pe interior și pe exterior, scena mare însă a rămas neatinsă de la deschidere. Însăși construcția este formată din 2 părți principale: aripa administrativă(parter și etaj) și sala de festivități cu balcon.

Clădirea reprezintă o construcție formată din blocul principal cu dimensiunile în plan de 43m lungime, 20,3m lățime, total 872,9m², cu 4 dreptunghiuri pe colțuri și cu o înălțime de 8,20m de la soclu. Structura acestei construcții este din zidărie din calcar, fațada intrării principale fiind formată din 6 coloane imitate.

Casa de Cultură raională Hîncești este un edificiu important pentru raionul Hîncești, iar volumul necesar de lucrări privind reparația acestuia sunt destul de impunătoare pentru bugetul raionului. De aceea din sursele bugetului raional practic

În fiecare an se realizează lucrări de reparații pe interior, astfel a fost schimbat sistemul de încălzire, rețeaua de electricitate, reparația pe interior și a fațadei.

Proiectul „Reparația și modernizarea scenei mari a Casei Raionale de Cultură Hîncești” din partea Consiliului Județean Iași, România pentru anul 2023, Hotărârea nr. 356 din 21 septembrie 2023 în sumă de 99 999,00 Euro (Nouăzeci și nouă mii nouă sute nouăzeci și nouă Euro);

Se atestă relevanță a prezentei propuneri de proiect și la nivel raional – cu prevederile Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești pentru perioada anilor 2021-2027 (Obiectivul Strategic (OS 4): Învățămînt, cultură, turism și creșterea vizibilității raionului.

Important de menționat faptul este că Direcția acordă asistență metodologică și consultativă APL I, agenților economici și altor solicitanți în vederea identificării surselor de finanțare, scrierii proiectelor, stabilirea parteneriatelor.

Cu referire la acest obiectiv, în perioada de raport și în perioada imediat următoare, pregătim lista de propuneri de proiecte actualizată conform rigorilor și condițiilor programelor de finanțare. Totodată, suntem în negocieri cu partenerii de dezvoltare din România privind identificarea proiectelor de interes comun, și se analizează orice oportunitate de a avea o lista de proiecte și parteneri cât mai valoroși. Astfel, în anul 2023 a fost lansată licitația de propuneri de proiecte în cadrul Programului Operațional Comun Transfrontalier INTERREG NEXT România-Republica Moldova 2021 -2027. Au fost depuse alături de partenerii strategici, precum CJ Iași, Galați și Vaslui, următoarele propuneri de proiecte:

1. PROMOTING COMMON CULTURAL VALUES - ROMD00574 – P.C.V

Programme priority2 - Social Development across Borders

Specific objective2.3 - Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation

Call [Small Scale Projects 1](#)

Total budget: 267.254,07

Partners:

CCDJ - 148.549,17/ GRANT - 133.694,25/ COFINANTRE - 14.854,92

CRH- 148.399,80/ GRANT - 133.559,82- COFINANTRE- 14.839,98

(Reparația curentă a Școlii de Arte din mun. Hîncești)

2. Project name: CROSS-BORDER COOPERATION AND GOOD PRACTICES
ROMD00182 – CROSS-BORDER COOPERATION

Programme priority 3 - Cooperation across borders

Specific objective 3.1 - Enhancing efficient public administration by promoting legal and administrative cooperation and cooperation between citizens, civil society actors and institutions, in particular, with a view to resolving legal and other obstacles in border regions

Call [Small Scale Projects 1](#)

Total budget: 466.161,75 Euro

Partners:

GJ - 277.718,90 / GRANT -- 249.947,01/ COFINANTRE – 27.771,89

CRH - 240.238,60 / GRANT -216.214,74/ COFINANTRE – 24.023,86

(Modernizarea cu echipament IT Sala de Ședințe C. Stere al Consiliului Raional Hîncești)

3. Project name: IS HI interactive culture - ROMD00461 – IS HI interactiv culture

Programme priority 2 - Social Development across Borders

Specific objective 2.3 - Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation

Call [Regular Projects Call](#)

Total budget: 1.495.298,27 Euro

Partners:

CJIAȘI - 847.175,00 / GRANT - 762.457,50 / COFINANTARE – 84.717,50

CRH - 814.267,53 / GRANT - 732.840,77/ COFINANTARE – 81.426,76

(Restaurarea Castelului de Vînătoare din cadrul Complexului istorico-arhitectural Conacul manuc-Bey)

4. Project name: DISASTER PREVENTION - ROMD00180 – DP

Programme priority 1 - Green Communities

Specific objective 1.1 - Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience, taking into account eco-system based approaches

Call [Regular Projects Call](#)

Total budget: 1.370.453,39 Euro

Partners:

CJGALATI - 1.147.885,20 / GRANT -1.033.096,68 / COFINANTARE – 114.788,52

CRH - 374.840,79 / GRANT - 337.356,71/ COFINANTARE – 37.484,08

(Dotarea cu echipament Direcția Situații Excepționale din mun. Hîncești)

5. Project name STROLLING THROUGH HISTORY- ROMD00175 – STROLLING THROUGH HISTORY

Programme priority 2 - Social Development across Borders

Specific objective 2.3 - Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation

Call [Regular Projects Call](#)

Total budget: 1.374.480,22 Euro

Partners:

CJGALAȚI - 453.429,40/ GRANT - 400.015,41 / COFINANTARE – 53.413,99

CRH - 1.082.738,68/ GRANT - 974.464,81/ COFINANTARE – 108.273,87

(Amenajarea teritoriului și restaurarea scării principale din cadrul Complexului istorico-arhitectural Conacul manuc-Bey)

6. Project name NO BORDERS TO HEALTH - ROMD00016 – NO BORDERS TO HEALTH

Programme priority 2 - Social Development across Borders

Specific objective 2.2 - Ensuring equal access to health care and fostering resilience of health systems, including primary care, and promoting the transition from institutional to family and community based care

Call [Regular Projects Call](#)

Total budget: 1.431.115,02 Euro

Partners:

CJGALAȚI - 1.389.855,95 / GRANT - 1.250.870,35 / COFINANTARE – 138.985,60

CRH - 178.604,36/ GRANT - 160.743,92/ COFINANTARE – 17.860,44

SPITALUL TÂRGUL – BUJOR - 21.667,50 / GRANT - 19.500,75 / COFINANTARE – 2.166,75

(Reparația curentă al OMF Dragușenii Noi)

7. Project name: „Performant public administration for european citizens across borders”

Programme priority 3 - Cooperation across borders

Specific objective 3.1 - Enhancing efficient public administration by promoting legal and administrative cooperation and cooperation between citizens, civil society actors and institutions, in particular, with a view to resolving legal and other obstacles in border regions

Call [Small Scale Projects 1](#)

Total budget: 383.029,38 Euro

Partners:

CJVASLUI: 368 564,25 Euro

CRH: grant – 144 651,30 Euro /130 186,17 Euro/ co-finanțare - 14 465,13 Euro

(Dotarea cu mobilier Sala de Ședințe C. Stere al Consiliului Raional Hîncești)

8. Project name „Building Together European Inclusive Education across borders”

Programme priority 2

Specific objective 2.1

Call [Regular Projects 1](#)

Total budget: 931.002,22 Euro

Partners:

CJVASLUI: 790 811,47 Euro

CRH: 140 190,75/grant – 126 171,67 Euro /co-finanțare – 14 019,08 Euro

(Dotarea instituțiilor de învățământ din r. Hîncești cu echipamente pentru copii cu necesități speciale din raionul Hîncești: . IP LT „Ștefan Holban”, com. Cărpineni, GM „M. Viteazul”, mun. Hîncești, LT „Mihail Sadoveanu”, mun. Hîncești, GM Bobeica, LT „M. Lomonosov”, mun. Hîncești, LT „Lăpușna”).

Câteva Primării (Sărata-Galbenă, Crasnoarmeiscoe, Sofia, etc.) au fost asistate, pe parcurs, în ceea ce privește relaționarea cu Autoritatea Comună de Management a POC RO-MD 2021-2027 și elaborarea unor scrisori de intenție urmărind inițierea legăturilor de colaborare cu entități administrative și investitori străini. Oferind astfel de consultații, recomandăm de fiecare data solicitanților să menționeze facilitățile naționale, dar și poziția deschisă și determinată a Consiliului Raional Hîncești în ceea ce privește protecția și siguranța potențialelor investiții atrase în diferite domenii din raion, avantajele și unicitatea zonei în care se preconizează realizarea investiției, precum și existența Strategiei raionale de dezvoltare social-economică pentru perioada 2021-2027.

Dăm curs și altor solicitări, adresate de agenți economici mici, nou-constituiți și aflați la etapa de Start-up în vederea identificării surselor de finanțare, scrierii proiectelor, stabilirea parteneriatelor. Ei beneficiază de toată informația relevantă de care dispunem despre lansarea diverselor programe specifice, sursele de finanțare disponibile, termenii de referință, condițiile de eligibilitate etc.

Actualmente, obținerea proiectelor cu finanțare nerambursabilă constituie una din prioritățile majore ale Consiliului Raional Hîncești. În plan concret, angajații Direcției au fost antrenați permanent în căutarea oportunităților de ridicare a fondurilor și în aducerea lor la cunoștința APL și societății civile. A fost creată și actualizată permanent o bază de date despre potențiali donatori, finanțatori, investitori și despre apelurile, concursurile, competițiile în cadrul cărora reprezentanții raionului Hîncești pot depune aplicații.

Am analizat proiectele depuse de DECT anterior la Apelurile inițiale ale acestor Programe. Fiind conștienți că noile condiții din Apelurile ordinare ale acestor Programe, dar și a altor Concursuri transfrontaliere, vor fi diferite (inclusiv luând în calcul posibilele restricții și limitări de ordin epidemiologic). Am precizat o Listă provizorie a proiectelor ce deja le definitivăm, le îmbunătățim, străduindu-ne să le eliberăm de carențele depistate de evaluatori la proiectele precedente. Astfel încât să fim bine pregătiți pentru o participare activă și consistentă în eventualele competiții transfrontaliere ulterioare, cu un portofoliu de propuneri de proiecte și o bază analitică deja formată.

Pe parcursul anului, angajații DECT au participat la elaborarea, îmbunătățirea și definitivarea mai multor Note Conceptuale, fiind discutate și propuse spre finanțare partenerilor strategici, precum:

- „Reparația Scenei mari ai casei raionale de Cultură din mun. Hîncești”, înaintat partenerilor români pe linia cooperării bilaterale și asistenței oferite de autoritățile județene prin intermediul fondurilor Guvernului României.
- „Reparatia Casei raionale de Cultură, etapa III”, înaintat partenerilor români pe linia cooperării bilaterale și asistenței oferite de autoritățile județene prin intermediul fondurilor Guvernului României.

Moment important de menționat este faptul că pentru obținerea mijloacelor de finanțare nerambursabile sunt necesare parteneriate viabile. Astfel, în anul 2023, ultima acțiune cu un astfel de specific a reprezentat-o Semnarea Acordului de Colaborare cu camera de Industrie și Comerț al RM. În aceste condiții, punem un accent mai pregnant pe continuarea și consolidarea parteneriatelor deja existente. Totodată, au fost puse bazele inițierii relațiilor de înfrățire cu Consiliul Județean Arad.

În prezent, menținem relații de colaborare cu următorii parteneri: Consiliul Județean Vaslui; Consiliul Județean Iași; Consiliul Județean Galați; Consiliul Județean Prahova; Consiliul Județean Neamț; Consiliul Județean Maramureș; Primăria Sectorului 6 București; Italia, Provincia Autonomă Bolzano. Partenerii noștri, în special cei români, au fost felicitați pe parcursul anului cu ocazia diverselor Sărbători naționale, religioase, alte evenimente semnificative din viața lor. O delegație reprezentativă de la CJ Iași a fost invitată și a participat la o vizită oficială cu ocazia Festivităților din raionul Hîncești prilejuite de Ziua Independenței RM - 2023. Ulterior, pe parcursul anului, am contribuit la pregătirea unor aspecte ale vizitelor conducerii raionului Hîncești în câteva județe din România - Vaslui, Cluj,

Maramureș, Iași, Arad, Galați, pe linia aprofundării relațiilor dintre entități conform prevederilor Acordurilor de Cooperare bilaterale.

Ori de câte ori este vreo posibilitate, contribuim la deplasarea delegațiilor din raionul Hîncești, ansamblurilor de muzică și dans, celor etnofolclorice pentru participare la activități cultural-artistice, cu ocazia diverselor sărbători importante (bunăoară, cele legate de tradiții populare), date remarcabile, aniversări ale personalităților notorii, având o semnificație deosebită pentru ambele entități. Rolul DECT cu partenerii este asigurarea bunei comunicări, prezența la evenimentele organizate, la ședințele grupurilor de lucru pe domenii, înaintarea propunerilor pentru includerea unor primării sau localități din raionul Hîncești în procesul de elaborare a proiectelor comune, de asemenea și participarea la întrunirile organelor de conducere, toate aceste acțiuni împreună conduc la dezvoltarea relațiilor și extinderea colaborărilor dintre raionul Hîncești și alte regiuni din țările vecine.

Un alt obiectiv stabilit în Planul de acțiuni al DECT este și crearea unei imagini pozitive ale raionului Hîncești. Astfel, în perioada de referință au fost realizate un șir de publicații cu caracter promoțional și informativ, care a inclus elaborarea conceptului și conținutului informativ pentru oglindirea diverselor activități ale Consiliului raional Hîncești: Broșura actualizată al brand-ului Produs de Hîncești.

La final, aș vrea să menționez că Direcția Economie și Cooperare Transfrontalieră își ajustează activitatea conform noilor tendințe de dezvoltare, identifică și aplică propuneri de proiecte către diferiți donatori, totodată vom pune accentul pe inițierea a cât mai multe relații de parteneriat și acorduri de colaborare, care ulterior să se materializeze în asistență.

Șef Direcția Economie și Cooperare Transfrontalieră

Elena NICHIFOR, 31.01.2024

